

IZLOŽBA ZABORAVLJENI TROGIR

GORANKA TOMAŠ □ Muzej grada Trogira, Trogir



sl.1. Inventar *kužine* u Muzeju grada Trogira

sl.2. Obitelj Đirlić i život s konobom

Tema Međunarodnog dana muzeja 2009. godine bila je *Muzeji i turizam*. Trogir je grad u kojem bi turizam trebao biti osnovna grana gospodarstva. Da bi u ovaj grad dolazili zainteresirani gosti, potrebno je nešto učiniti po pitanju kvalitnije ponude, jer kulturna baština kao takva modernom turistu nije dovoljna, potrebna je i priča.

Već pomalo zaboravljen podatak da je tijekom 19. i početkom 20. stoljeća u samome gradu bilo puno konja i zaprežnih kola (*kar*) bio je poticaj da se promisle akcije koje bi Trogir mogao iskoristiti u turističke svrhe. Naime, kada bi u ljetnim mjesecima u određeni sat Trogirom prolazio konj i kar, vjerujem da bi to bila turistička atrakcija. Isto tako, Grad nema pravu autentičnu konobu kakve su nekad bile. Do nedavno su ljudi proizvodili vino i rakiju, u konobama držali bačve, turanj, stolove, *bânke* i na njima prodavali svoje proizvode. Te stare, prave konobe nisu imale natpise već bi iznad vrata visila grančica lovora ili masline (rjeđe) što je bio znak javne konobe u koju bi težaci svraćali na čašicu okrijepe. S ovim spoznajama sam počela kontaktirati ljude po gradu i zapisivati usmenu tradiciju o konjima, karima, javnim konobama, zanatlijama, te nekadašnjem izgledu pučkih kuća, ali i druženjima ljudi te *ćakulama*. Sakupljeni materijal postao je podloga za knjižicu *Zaboravljeni Trogir* uz izložbu koja se od 5. do 18. svibnja 2009. održavala u Muzeju grada Trogira.

Osim knjižice, željela sam kroz izložbu dočarati nekadašnju, minulu atmosferu grada. Četiri obitelji posudile su svoje obiteljske predmete o kojima sam mogla ispričati četiri priče:

- obitelj Parčina i život s postolarskom radnjom,
- obitelj Đirlić i život s konobom,
- obitelj Nakir i život s morem, ribama i brodima,
- obitelj Bilić-Panto i život s poljem i konjima.

Na izložbi je prikazan i jedan dio inventara pučkih *kužina* te *komin*.

Ali, predmetima je trebalo udahnuti život. Tako su vile i grablje stajale na sijenu, drljača na zemlji, na velikom starom stolu bile su čaše debelog *cakla* (stakla), djeca koja su organizirano dolazila u posjet, na mlinac su ručno mljela kavu, dok su se neki posjetitelji zaustavljali i sjeli na *banak* (klupu) da malo porazgovaraju.

Što smo postigli?

U Trogiru se tih mjeseci po gradu pričalo o konjima ili pak o tome tko je sve imao zanatsku radnju. Starija populacija i ljudi srednjih godina počeli su pričati i o ovoj temi, a ne samo o svakidašnjici. Izgledalo je kao da je vremeplov povijesti prošao Trogirom. Ova se izložba po tom pitanju pokazala kao pun pogodak. Ljudi su se vratili u vrijeme svoje mladosti, čak su se nekima i oči zasuzile od dragosti. Ako kod posjetitelja postignemo da emocionalno doživi izložbu, onda je naša muzejska misija ispunjena. Dotični posjetitelj sigurno će svoje dojmove podijeliti sa svojim krugom poznanika i tako priča raste.

Zainteresirane su bile i pedagoške ustanove koje su dovodile djecu u razgledavanje. Izložbu je vidjelo organizirano oko 500 djece ili 23 razreda, te četiri vrtićke grupe što za sredinu kakva je trogirski smatram popriličnim uspjehom!

IM 40 (3-4) 2009.
POGLEDI, DOGAĐAJI, ISKUSTVA
VIEWS, EXPERIENCES, EVENTS

Grad je okupan paletom
narančasto žutih tonova,
svugdje tišina,
samo se čuje škripa starih,
nepodmazanih kotača kara
i topot konjskih kopita,
poput neke slatke, ali i grube
melodije
koja se ponavlja iz dana u dan,
iz godine u godinu...,
i tako se budio ovaj grad
u jedno sasvim drugo vrijeme
koje i nije bilo u tako dalekoj
prošlosti
ali je, eto, sasvim iščezlo
a sada nam ostaju samo sjećanja
koja ne treba zaboraviti
za sve one generacije poslije nas...
Citat iz knjižice *Zaboravljeni Trogir*

